

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3125

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zamestvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Zaradi spora med tiskarnami in stavec je morala tudi ta številka iziti v skrajnem obsegu.

Mladi kralj na triglavskih planinah

Pretekli četrtek se je Nj. Vel. kralj Peter II. v spremstvu svojega angleškega vzgojitelja in ravnatelja dvornih lovišč inž. Dimnika napovedan pripeljal z Bleda v Krmo. V spremstvu je bil tudi lovski čuvaj Janez Hlebanja, ki so ga vzeli s seboj za nosača. Od lovske kočje v Krmi so se odpravili preko Zgornje Krme proti Staničevi koči. Mladi kralj je bil ves razigrane volje. Dolga pot ga ni nič utrudila. V koči ga je sprejel vodnik Lojze Rekar, ki sedaj oskrbuje kočjo, in je stavil Nj. Vel. kralju na razpolago najlepšo sobo. Se ob poznem popoldnevu se je kralj povzpел na bližnji Begunjski vrh, odkoder je opazoval sosednje vrhove, zlasti pa Triglav. Zelo ga

je navdušil solnčni zahod, ki je bil ta dan izredno lep.

V petek zjutraj se je kralj s spremstvom odpravil iz kočje. Pridružil se mu je tudi vodnik Rekar, ki ga je vodil vso pot čez Prag. Čeprav je bila pot težavna, je kralj z lahkoto plezal po strminah.

Med potjo so družbo srečavali planinarji, ki jim je mladi kralj z navdušenjem odzdravljaj. Tudi graničarja v Vratih je pozdravil. V prvih popoldanskih urah so se po odpočitku odpravili dalje proti Peričniku, ki si ga je kralj tudi dolgo časa ogledoval. Tam jih je čakal avto, s katerim so se odpeljali skozi Mojstrano nazaj na Bled.

Ako k vsem tem nesrečam dodamo še pomanjkanje pitne vode v vsej Beli Krajini, tedaj imamo jasno sliko o velikih krizah in težavah naše Bele Krajine.

Ker je Bela Krajina dobila železniško zvezo z ostalim svetom precej pozno, je razumljivo, da je tudi splošno kmetijstvo moralo zelo zaostati za drugimi kraji. Spričo velike zaostalosti je belokrajinskima srezoma seveda potrebno mnogo več denarja kakor drugim ako jih hočeta vsaj kolikor toliko doseči.

Da bi se stanje belokrajinskih gospodarstev vsaj delno izboljšalo, je nujno potrebno tole: zgraditvijo javnih studencev, kapnic, kalov in vodovodov preskrbeti prebivalstvu in živini zdravo pitno vodo, s pomočjo javnih podpor nujno dograditi Zadrugi dom v Črnomlju, da bi bilo mogoče začeti vnovčevanje kmetijskih pridelkov, tipiziranje vin, čiščenje semen, iz banovinskih drevcesnic in trsnic bo treba dobivati cenejša sadna drevesca in trte v večji količini kakor doslej in cement mora biti cenejši, da bo mogoče graditi gnojšča in cisterne.

Za povzdigo naših vinogradov je dalje nujno potrebno poceniti galico, ker bodo sicer vinogradi propadli. Pocenitve menda ne bo težko doseči, saj je danes italijanska galica mnogo cenejša od domače, čeprav pri domači ni ne prevoznih in ne carinskih stroškov. Urediti bo treba vprašanje denarja občinskih kmetijskih odborov, ker sedanja sredstva ne zadoščajo. Oživiti je treba tudi banovinski kmetijski odbor.

Ker v vsej Beli Krajini ni nobene zdravstvene ustanove, je v Črnomlju nujno potrebno zgraditi zdravstveni dom.

Nujne potrebe Bele Krajine

Črnomljski srez je med najubožnejšimi v dravski banovini. Domačini nimajo dovolj virov, ki bi iz njih mogli črpati dohodke za vsakdanje potrebe. Celo gozdovi so v Beli Krajini zaradi kraških zemljišč zelo ubožni.

Vinograde je letos slana močno poškodovala. Prav tako nimajo belokrajinski kmetje od sadjar-

stva skoro nikakih dohodkov, ker je sadjarstvo še v razvoju. Zaradi pogoste suše in toče mnogo trpe belokrajinske njive. Krompirja, ki je v vseh siromašnih krajih najvažnejši živež, so se letos lotile bolezni in ga najbrž niti za seme ne bo dovolj. Prav isti vzroki vplivajo tudi na travnike, tako da bo tudi letos pomanjkanje krme občutno.

FARAONOV DEDIČ

„Le pomiri se, prijatelj moj“, je hladno odvrnil Aid Omar. „Se od daleč mi ne prihaja na misel, da bi te žalil. Vsi vemo, kako si vnet za svoje delo in koliko zaslug si že pridobil. Prav zaradi tega te hočemo obdržati pri sebi. Potrebujemo namreč navdušenega človeka, ki bo znal viliti našim vojščakom dovolj poguma, če se bodo slučajno morali umakniti preveliki premoči.“

„Nikar ne povej tega svojim ljudem“, je odvrnil Selim, ki se je že nekoliko pomiril. „Nikoli ti ne bodo odpustili, da jim pripisuješ malodušnost.“

„Ne skrbi za mojo glavo! Dovolj trdno sedi na na mojem vratu in se še ne misli od njega ločiti. Moje željo pa le poslušaj, ker je tudi šejk istih misli in ti veli, da ostani!“

Selim, ki se mu še sanjalo ni, zakaj ga oba razbojnika zadržujeta, se je skušal še nekaj časa upirati, dokler mu ni šejk nazadnje strogo ukazal, da mora ostati.

Zdaj pa je bilo njegove potpežljivosti konec. „Ti pozabljaš, o šejk“, je jezno vzkliknil, da nisem eden tvojih vojščakov, ampak poslanec svojih višjih, ki si jim tudi ti dolžan pokorščino. V njihovi službi si in delati moraš to, kar ti jaz sporočim.

„Jaz pa ti pravim“, je mirno odvrnil šejk, „da smo na bojnem pohodu, kjer velja samo moji

ukazi. Ukazujem ti ostati in ostal boš. S tvojimi možmi se bom že sam pomenil, kadar pride pravi čas.“

„In jaz pojdem vzlic tvoji prepovedi“, je besno vzkliknil Senusijec. „Ali me misliš mar s silo zadržati?“

„Tudi s silo, če bo potrebno“, je odvrnil šejk z grozečim glasom in njegove oči so se krvavo zasvetile kakor volkove.

Tedaj je Senusijec prebledel, toda hitro se je zavedel. Sicer se zmerom ni razumel, kaj je prav za prav vzrok te trdovratnosti nekdanjih zaveznikov, uvidel pa je, da je nezmislno še nadalje bezati v osje gnezdo. Saj je bil vendar v oblasti teh razbojnikov! Zato je napravil miren odraz in skomignil z ramen:

„Prav! Naj se zgodi vajina volja! Toda na vaju pade vsa krivda, če moji višji z vama ne bodo zadovoljni.“

Odgovora ni dobil.

Tedaj je sedel nazaj na preprogo. Ko sta šejk in Krvavi jastreb stopala iz šotora in ga pustila samega, se je besno pogladil po bradi in si na skrivaj prisegel, da bo izrabil prvo priložnost in zbežal. Potem pa bo že poskrbel, da bosta krvavo obžalovala svojo nasilnost. Njega, poslanca vse-mogočnega Senusija sta skušala zadržati! Kaj jima je le prišlo na misel?

Šejk je obvestil svoje vojake o najpotrebnejšem. Povedal jim je, kaj jih še čaka in vsi so začeli po njegovih besedah navdušeno kričati. Ali ni samo ob sebi umevno, da se morajo skrivati v oazi, ki je bila od pamtveka od sveta odrezana, skrivati neizmerni zakladi? Zakaj bi se bili drugače prebivalci tako skrbno varovali stika z ostalim svetom? Torej bo vendar spet enkrat razliza, ki bo vredna truda in krvi! Nekaj čisto drugega kakor nočni napad na puščavsko vas tam na vzhodu, kjer je mogoče upleniti komaj nekaj koz in kakšno vrečo dateljev.

Hitro so pospravili šotore, obložili velblode in se pripravili za odhod.

Dobro uro pozneje se je karavana že pomikala proti vzhodu...

Senusijec Selim je jezdil zraven šejka. Tako je bilo že zmeraj doslej in tudi to pot ga je ropar povabil s hlinjeno prijaznosijo, naj se mu pridruži. Toda med tem ko se je s šejkom pogovarjal o nepomembnih rečeh, je moral zbrati vse svoje moči, da ni iznova pokazal svoje jeze. Kajti, ne da bi bil videl, je vedel, da jezdil za njim Aid Omar in da ne umakne očesa od njega.

Bil je torej ujetnik lastnih zaveznikov. Taka sramota!

Če so Beduini jezdili proti zapadu, čeprav so vedeli, da je oaza na jugu, so storili to po nasvetu Krvavega jastreba.

• roparski pohod.

Še mnogo drugih vprašanj čaka rešitve. O nica, katere živo potrebo občutimo zlasti mi vsem tem bi najlažje razpravljala kmetijska zbor-Belokrajinci.

Število obrtnikov v naši državi

Po podatkih beograjske Obrtne zbornice je skupno število obrtnikov po stanju z dne 31. decembra 1. 1934. 142.304 mojstri. Po področjih posameznih gospodarskih zbornic se ta številka razdeli sledeče: Beograd 32.659, Zagreb 24.334, Skoplje 11.228, Osijek 11.083, Sarajevo 8.087, Split 5.000, Banja Luka 4.700, Ljubljana 24.474, Dubrovnik 1.630, Novi Sad 17.207 in Podgorica 1.902 mojstra.

Zanimivi so podatki, koliko mojstrov pride na število prebivalstva. Tako jih je na področju Beograda, Zemuna in Pančeva 2.9 odstotka od

vsega prebivalstva, v moravski banovini 0.7, v dunavski banovini 0.8, na področju izpostave v Petrogradu pa 1.8, skupno na vsem področju beograjske Obrtne zbornice 1.2, na področju Skoplja 0.7, na področju ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo pa pride 2.1 odstotka obrtnikov na vse prebivalstvo.

Poročilo navaja, da je na področju beograjske Obrtne zbornice poleg 32.659 obrtnikov tudi 16.708 šušmarjev; poleg tega pa spada v njeno območje pri vseh obrtnikih 14.681 pomočnikov in 13.188 vajencev.

Kmetijska in obrtna razstava v Ptuj

Vršla se bo v velikem obsegu od 28. septembra do 6. oktobra za Slovenske gorice, Haloze in Ptujsko polje. Posebej bodo prirejene sadjar-ska in vinska razstava, lovska razstava, razstava jugoslovenskih hranilnic.

Na dan otvoritve 28. septembra bo razstava plemenske živine, ki se bo tudi nagradila. Čebelarstvo bo imelo svoj oddelk. Ob tem času se bo za čebelarje priredil štiridnevni čebelarski tečaj, ki bo obravnaval vzgojo plemenskih matic

in razne bolezni čebel. Čebelarji, ki hočejo ta tečaj obiskati, naj to takoj sporoče odboru kmetijske in obrtne razstave v Ptuj. Odziv razstavljencev je doslej jako povoljen. Iz došlih prijav se že vidi, da bodo razstavljeni res prvovrstni izdelki.

Za to prireditve izda Opleševalno in tujsko-prometno društvo v Ptuj ličen „Vodič po Ptuj in okolici“.

V šoli.

Učitelj: „Mihec, ali te je oče včeraj naklestil, kakor sem mu svetoval?“

Mihec: „Ne gospod učitelj. Dejal je, da bi ga bolj bolelo kakor mene.“

Učitelj: „Ali ima tako mehko srce?“

Mihec: „Ne, gospod učitelj, revmatizem ima v obeh rokah.“

Nepoboljšljivi Mihec.

Učitelj: „Zakaj si prišel pozno v šolo, Mihec?“

Mihec: „Neki gospod je izgubil na ulici kovanec za 50 dinarjev in mnogo ljudi ga je iskalo.“

Učitelj: „Kaj pa je tebe brigalo to?“

Mihec: „Kako bi me ne brigalo, saj sem stal na njem...“

Škotska.

A: „Ves dan vzdihuje žena, da jo boli zob.“

B: „Ali niste ničesar ukrenili proti temu?“

A: „O, pač, vtaknil sem si vato v ušesa.“

Veselje.

Zdravnik: „Zelo mi je žal, toda reči vam moram, da vaš mož ne bo več sposoben za delo.“

Žena: „Kaj pravite? Takoj mu pojdem javljat. Silno ga bo razveselilo.“

Ženske.

Uradnik: „Gospod ravnatelj, moja žena pravi, da mi morate povišati plačo.“

Ravnatelj: „Dobro, bom pa tudi jaz vprašal svojo ženo, ali vam plačo smem povišati.“

Strupen jezik.

Neža: „Če me kdo poljubi, zmerom kričim.“

Urša: „No, zdaj vsaj vem, zakaj si tako hripava.“

GOSPODARSTVO

Sejmi

22. julija: Jesenice na Gorenjskem, Slivnica pri Celju (Sv. Urban), Sodražica, Strigova, Oplotnica, Vinica;

23. julija: Metlika;

24. julija: Semič;

25. julija: Dobrovnik, Kočevje, Kozje, Mežica, Slov. Bistrica, Sv. Urban pri Ptuj, Velika Loka, Vrh-nika, Žalec;

26. julija: Cerknica, Domžale, Leskovec, Radovljica (samo za blago), Sv. Križ pri Ljutomeru, Te-harje, Tržič (samo za blago), Višnja gora;

27. julija: Toplice pri Novem mestu, Vrh (srez Lo-gatec).

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah s pri-šteto premijo 28-5%:

1 nizozemski goldinar za 29.64 do 29.78 Din;

1 nemško marko za 17.52 do 17.66 Din;

1 angleški funt šterling za 214.83 do 216.89 Din;

1 ameriški dolar za 43.08 do 43.15 Din;

100 francoskih frankov za 287.96 do 289.40 Din;

100 češkoslovaških kron za 181.48 do 182.58 Din;

100 italijanskih lir za 359.49 do 362.57 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8.78 do 8.88 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 370 do 374 Din.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na mariborskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim volom 2.75 do 3.40 Din, poldebilim 2 do 2.25, volom za rejo 2.25 do 2.75 Din, bikom za klanje 2 do 2.50 Din, klavnim kravam debelim 2.25 do 2.75 Din, plemenskimi kravami 1.50 do 2 Din, kravam za klobasarje 1 do 1.25, molznice in brejim kravam 2 do 2.50 Din, mladi živini 2.25 do 4 Din, teletom pa 2.50 do 4 Din. Cene mesu: volovskemu I. vrste 8 do 10, II. vrste 6 do 8 Din, mesu bikov, krav in telic 4 do 6, teletini I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 5 do 6 Din, sveži svinjini 8 do 14 Din,

Sicer so sledovi, ki jih je on zapustil, kazali pravo smer do njihovega cilja, vendar pa bi bilo mogoče, da jim Kopt ne bi mogel pomagati, ker bi prebivalci oaze spoznali njegove načrte. Potem bi se utegnili zgoditi, da bi nasprotniki postavili stražo na severni strani oaze in tako odkrili njihov prihod ter se pripravili za obrambo. Razen tega bi bilo tudi najprej treba poiskati v tej smeri primerno pot za številne živali, ki so jih imeli s seboj. Prav proti zapadu pa so odkrili izhajeno stezo, ki je bila precej trdna, tako da se velblodi niso preveč vgrezali v pesek. Sklenili so torej prekoračiti kakšnih deset sipin in se potem približati oazi od spodaj, skozi kakšno prečno dolino. To bi bila najbrž tudi najbližja pot, ker bi jo velblodi najhitreje prejezdili.

Ko so čez tri dni zagledali griče okoli oaze, so obstali in Krvavi jastrebi se je odpravil naprej, da pogleda, kako se stvari razpletajo. V velikem loku je zavil proti zapadu, da bi se svojemu cilju približal od severozapada. Naslednje jutro je že ležal na veliki skali in pohlepno gledal v dolino. To, kar je tam videl, je navdalo njegovo srce z veseljem in zadovoljnostjo.

Kakor je vse kazalo, je morala nastati v oazi državljanska vojna.

Poslušajmo, kaj se je tam med tem vse zgodilo!

Trideseto poglavje.

Ko je minil rok treh dni, je kralj Meri iznova skličal svoj narod in mu velel, naj se zdaj odloči za vladarja, ki ga hoče imeti.

Trdno je bil prepričan, da se bo glasovanje končalo z njegovo popolno zmago.

Kakor oče, ki pričakuje od svojih otrok zmerom najboljše, ni storil niti najmanjšega koraka, da bi odvrnil od sebe zlobne govorce, ki jih je širil nesramni Kopt. To je bila seveda velika napaka in tudi njegovi svetovalci njegove popustljivosti niso odobraval. Toda z njegovega stališča je bilo vse razumljivo. Saj so on in njegovi predniki že tisočletja posvečali vse svoje sile in moči blaginji svojih podložnikov in jim ohranili največjo dragocenost, ki je na svetu mogoča — mir. Kako bi se mogel zdaj kralj Meri bati, da se mu bodo zahvalili za vse prizadevanje s prelomitvijo zvestobe in z nehvaležnostjo?

Sicer se pa vzlic temu najbrž ne bi bilo zgodilo nič hudega, če bi bil dal med tem Kopta nadzorovati. V svoji plemenitosti pa mu je pustil kralj tudi to pot proste roke. Uasif el Hajat je imel torej dovolj časa in priložnosti, da je na skrivaj ščuval in podpihoval ljudstvo, ki ni znalo trezno presoditi položaja. Tako se je začelo usodno zborovanje z nemirom in končalo z velikim viharjem.

Uasif el Hajat je ponavljal svoje izmišljene obdolžitve še poudarjene kakor prvič, ker se njegovi nasprotniki še zmeraj niso upali priznati, da sta Hudales in veliki duhoven v tistem usodnem času uničevala zlato okrasje in svete podobe ter jih prelivala v zlate palice.

Tako se je naposled zgodilo, da se je večina ljudstva odločila za Kopta.

Z neizmerno bolestjo je kralj Meri poslušal

odločitev. Zvest svoji obljubi je hotel odložiti, krono. Tedaj pa so se uprli njegovi svetovalci.

„Prepovedujemo ti ta korak“, mu je vzkliknil njihov posrednik, veliki duhoven, z odločnim glasom. „Ti si tudi nam dolžan zvestobo in zato zahtevamo, da nas ne pušiš na cedilu. Ljudstvo tava v temi, kakor sam najbolje veš. Zato je tvoja dolžnost, da ga varuješ. Ne smeš položiti rok mirno v naročje in počakati, dokler ga nesreča ne izmodri in mu vrne zdravo razsodnost.“

Kralj se je še zmeraj upiral in se skliceval na dano besedo.

Tedaj je odvrnil stari:

„Dobro, naj se zgodi tvoja volja! Stori, kar ti srce velewa, ker te ne moremo siliti. Toda nas ne veže nobena obljuba in nič nas ne more zadržati, da ne bi izpolnili svoje dolžnosti. Okrogla gora, ki daje tej — zdaj žal tako nesrečni — oazi vodo, je v naši oblasti. Držali jo bomo, dokler se dobri bog ne odloči za nas ali pa za tujega sejalca razdorov in kalnice miru. To prisegamo pri vsem, kar nam je svetega!“

Tedaj pa je začel Uasif el Hajat kričati, da je to prelom besede in izdaja. Njegovi pajdaši so poskrbeli, da mu je lahkoverno ljudstvo pritrdilo. Še dva okraja sta se mu pridružila in le malo je manjkalo, da se ljudje niso med seboj spoprijeli.

Tedaj je Hudales posegel vmes z vso odločnostjo.

(Dalje prih).

„GRAJSKI VITEZ“ je na zadnjih straneh.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so bile cene naslednje: pršutarjem 4.50 do 5.50, plemen-
skim 4 do 5 Din za kilogram žive teže; p.a.
sci stari 6 do 12 tednov so se prodajali po
kakovosti od 30 do 70 Din za rilec.

Drobne vesti

— *Sadna letina.* Že pred mesecem smo ugo-
tovili, da ni tako hudo, kakor je kazalo po
tisti hudi slani v začetku maja. Poročila za
mesec junij, ki jih je dalo na razpolago Sad-
jansko in vrtnarsko društvo, nam pričajo, da
se je stanje po nekaterih krajih banovine iz-
boljšalo, drugje pa zaradi bolezni in zajedal-
cev tudi znatno poslačšalo. V splošnem bomo
imeli dosti prav lepih jabolk, zlasti poznih.
Tudi grozdje dobro kaže. S hruškami je sla-
bo in prav tako s slivami in češpljami, mare-
licami in breskvami. Skoro nič ne bo orehov,
ki jih bodo imeli le v visokih legah na Go-
renjskem.

Politični pregled

Na nedavni seji naše vlade je bil končno
odobren konkordat z Vatikanom

Minister pravde je dobil pooblastilo za pod-
pis konkordata.

V nedeljo so se vršila

na Bledu posvetovanja med pred-
sednikom naše vlade dr. Stojadinovi-
čem in podpredsednikom grške
vlade generalom Kondilisom.

Posvetovanju je prisostvoval tudi grški po-
slanik na našem dvoru. Kondilis, ki je ob-
nem grški minister za vojsko, je bil dan
poprej prispel v Ljubljano iz Rima. V Ljub-
ljani se je sestal s Kondilisom tudi naš mi-
nister za vojsko in mornarico general Živ-
ković, ki je prišel iz Rogaške Slatine. Na
Bledu je bil general Kondilis sprejet v av-
dienco pri Nj. Vel. kraljici Mariji. Nasproti
novinarjem je Kondilis izjavil, da njegova
pot v Jugoslavijo ni imela drugega poseb-
nega pomena, kakor da je stopil v stike z
jugoslovenskimi prijatelji.

Te dni je

posetil Nj. Vis. knez namestnik
Sinajo,

Jer se je sestal z rumunskim kraljem Ka-
rolom. Rumunski tisk je posecal temu ob-
isku veliko pozornost, a v tujini so se o se-
stanku razširile različne razlage. Tako je
madžarsko časopisje pisalo, da je zdaj
konec Male antante, rumunski tisk pa je
odločno zavračal te spletke. Pariški «Petit
Parisien» poroča, da je bil v Sinaji razgovor
o avstrijskih namerah vzpostaviti Habs-
buržanov. List zatrjuje, da sta se knez na-
mestnik Pavle in kralj Karol najodločneje
izjavila proti obnovi habsburške monarhije.
Poleg tega sta govorila o podunavskem do-
govoru in je bila izražena želja, da bi se po-
gajanja za sklenitev tega dogovora pospe-
šila. Dalje so v Sinaji, kakor pravi «Petit
Parisien», razpravljali o obnovi monarhije
v Grčiji. Mala antanta meni, da je to no-
tranja zadeva Grčije. — Knez Pavle se je
v ponedeljek vrnil iz Sinaje na Bled in dalje
v Bohinj, kjer je sprejel v avdienci pred-
sednika vlade dr. Stojadinovića in grškega
ministra za vojsko Kondilisa.

Londonski «Daily Telegraph» je objavil
na italijanske grožnje, da Italija izstopi iz
Društva narodov, če se ji ne bodo pustile
proste roke v Abesiniji, vest,

da Mussolini dejansko ne namerava
izvesti izstopa Italije iz Društva
narodov.

Italija bi se umaknila iz Ženeve samo, če
bi doživela poraz v primeru morebitne raz-
prave v Društvu narodov o italijansko-
abesinskem sporu. Angleški list celo trdi,
da namerava Italija sama pred Društvom
narodov tožiti Abesinijo.

DOPISI

BREGANA. Nedavno nedeljo sta pro-
svetni odbor Sokola pod vodstvom prosvet-
tarja Antona Trdana in podmladek Jadrans-
ke straže iz Velike Doline vod vodstvom
učitelja g. Josipa Havlička priredila akade-
mijo v sokolski dvorani v Bregani. Spored
je bil pester. Sokolski orkester, ki ga je na-
študiral g. Havliček, je zaigral nekaj skladb.
Mladi podmladkarji so lepo izvajali prizor
«Mi smo čuvarji» ter nastopili tudi z izbra-
nimi deklamacijami. Društveni prosvetar
Anton Trdan je govoril o Jadrani, pevski
zbor Sokola pod vodstvom Zdenka Dolinar-
ja pa je odlično zapel dve pesmi. Nastopili
so tudi člani društva s skupinskimi vajami.
Posebno je ugajala vaja «Straža ob morju»,
ki jo je sestavil načelnik Zdenko Dolinar, a
izvajali so jo člani prosvetnega odbora in
uprave ob spremljevanju himne «Mi jadrans-
ski smo čuvarji». Občinstvo je z velikim
zadovoljstvom pritrjevalo izvajanjem. Po
akademiji sta sledila razvitje in blagoslovitev
prapora Jadranske straže, ki ga je podmlad-
karjem poklonil g. Milan Jelinek in mu tudi
kumoval.

DOLENJI LOGATEC. (Smrtna ko-
sa.) Po kratki bolezni je preminil g. Franc
Hodnik, posestnik in solastnik znane lo-
gaške lesne tvrdke Hodnik & Vouk. Nekaj
dni je tega, kar smo ga videli še sredi dela.
Pa je nenadno zbolel. Pritisnila je pljučnica
in kljub najskrbnejši zdravniški negi je
umrl. Rajnki je dopolnil šele 55 let starosti.
Bil splošno spoštovan mož. V mladosti je
dovršil nekaj razredov gimnazije in kmetij-
sko šolo. Nato je bil uslužben pri tukajšnjem
sodišču, potem pa se je osamosvojil in se
posvetil gospodarstvu. Po vojni je začel tr-
govino z lesom in se je bavil z njo do zad-
njega časa. Pokojnega g. Hodnika bodo po-
grešala razen njegove užaloščene družine in
mnogih prijateljev tudi društva, predvsem
Sokol, ki so izgubila z njim svojega velikega
podpornika. — Naj mu bo lahka domača
zemljal

DOMAČE NOVOSTI

• *Sokolsko-junaške svečanosti v Sofiji.*
Bolgarski Junaki so imeli pretekli teden v
Sofiji svoj zlet, ki so se ga udeležili tudi
Sokoli, jugoslovenski, češkoslovaški, ruski
in poljski, ki so bili vsi izredno pristrčno
sprejeti. Telovadnih nastopov v nedeljo, ko
so se svečanosti zaključile, so se udeležili
tudi člani bolgarske vlade. Bolgarski tisk
naglašja, da so na bolgarskem zletu prvič
nastopili tudi jugoslovenski Sokoli, kar je
velikega pomena za zbližanje obeh bratskih
držav.

• *Obrtna razstava v Celju* bo od 4. do
18. avgusta. Mestna narodna šola je že iz-
praznjena. Na dvorišču in na obeh ulicah
okrog poslopja, ki bosta ves čas razstave za
promet zaprti, se pripravljajo razni paviljo-
ni, urejuje pa se tudi glavni vhod. Doslej se
je prijavilo za razstavo 112 obrtnikov moj-
strov, ki bodo pokazali kakovost domačih
izdelkov. Večina je Celjanov, zaktopana pa
je vsa dravska banovina. Svoj oddelek bo
imela tujskoprometna razstava, kjer bodo
v glavnem zastopana naša zdravilišča in le-
tovišča. Razvoj denarništva bo nazorno po-

kazan v oddelku, ki ga bo uredila podruž-
nica Hranilnice dravske banovine v Celju.
Nadalje bo mel svoj oddelek OUZD iz
Ljubljane in bo v njem razviden razvoj so-
cialnega zavarovanja pri nas. Celjski pod-
odbor Jadranske straže bo pokazal lepote
Jadrana in njegov pomen za naše gospodar-
stvo in za tujski promet. Celjska razstava
pa bo služila tudi narodni obrambi. Klub ko-
roških Slovencev bo s primernim gradivom
opozarjal na naš rod v tujini.

• *Davki na vse sportne prireditve bodo*
znižani s posebnim dopolnilom v dvanajsti-
nah tako, da se bo plačevalo odslej samo
6 % državnega davka. Državni davek bi bil
tako znižan za 14 %, ker se je doslej plače-
valo 20 %. Potemtakem bi se znižal tudi ba-
novinski davek, ki je znašal 4 %, a najbrže
tudi občinski.

• *Železniške upokoјence in vdove obve-*
ščamo, da se bo za leto 1935. izdal še en
vložek za 12 režijskih voženj. Kdaj in kako
se bo to zgodilo, boste pravočasno obvešče-
ni. — Društvo železniških upokoјencev za
dravsko banovino v Ljubljani.

• *Razpust socialistične prosvetne zveze*
«Svobode». V ponedeljek dopoldne so se
oglasili v prostorih Delavske telovadne in
prosvetne zveze «Svobode» v palači Delav-
ske zbornice v Ljubljani zastopniki policije
in izročili funkcionarjem zveze odlok o raz-
pustu organizacije, ki je dolgo vrsto let vr-
šila delo prosvetne matice socialistično us-
merjenega delavstva v Sloveniji. Odlok, ki
je podpisan od bana g. dr. Puca, navaja
med razlogi ukrepa, da je bila «Svoboda»
po svojih pravilih nepolitična in prosvetna
organizacija, oblastva pa so že dalje časa
opazovala, da daje v svojem delovanju v
nasprotju z določbami pravil poseben po-
udarek delavskemu razredu in goji socia-
listične težnje. To se je, kakor navaja od-
lok, posebno jasno videlo ob priliki zad-
njega zleta «Svobode» v Celje, kjer so se
čuli iz vrst množice razni medklici politič-
nega značaja. S tem je zveza prekoračila
svoje delovno območje, zaradi česar se po
zakonu razpušča. Odlok navaja še, da se
razpuste tudi vse podružnice «Svobode».

• *Razpisana sta natečaja* na vojaških za-
vodih v Kragujevcu in Kruševcu, in sicer na
vojaško-obrtnem in vojaško-tehničnem, za
mladeniče od 12. do 15. leta starosti. Poja-
nila daje Per Franc, kapetan v pokoju, Ljub-
ljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je treba
tridinarsko znamko za odgovor.

• *Iz nočne službe v smrtno kopel.* Promet-
nik g. Martin Lubej na postaji n. Savi, sta-
nujoč v Mošeniku, je te dni zjutraj zapustil
savsko železniško postajo. Pri čolnu, ki ga
uporabljajo Mošeničani za prevoz čez Savo,
se je slekel, da bi se kopal. Skočil je v vodo
in utonil. Najbrž ga je prijel krč. Utopljenec
je bil prijeten družabnik. Zlasti žalujejo za
njim naši kmečki ljudje, ker je bil rajnki
uslužen uradnik. Zapušča vdovo Marijo, s
katero se je poročil kot vdovec, in štiri otro-
ke, iz vsakega zakona po dva. Pokojnikovo
truplo so našli v soboto.

• *Nenadna smrt.* Čisto zdrav se je te dni
napotil po opravkih v bližnjo Žabjo vas no-
vomeški trgovec in posestnik g. Josip Bohte.
Med potjo mu je postalo nenadoma slabo. V
vasi pa se je zgrudil, zadet od srčne kapl.
Mož je bil še ves drugi dan pri popolni za-
vesti, dan nato je pa preminil.

• *Truplo neznane utoplenke so našli* v
Dravi kopalci, ki so se kopali v Ptujju niže
železniškega mosta. Truplo je bilo že močno
razpadlo in brez las. Po ostankih obleke so-
deč, je bila utopljena kmetica. Stara je mo-
rala biti od 40 do 55 let. Truplo so pokopali
na pokopališču v Rogoznici.

* **Nad življenjem je obupala.** 21letna Irena Kristovičeva, hči posestnika pri Sv. Barbari v Halozah, je že dalje časa kazala znake hude duševne potrtosti. Nedavno pa, ko ni bilo nobenega izmed domačih v bližini, se je v hiši obesila. Ko so jo našli, so jo izkušali obuditi v življenje, a je bil ves trud zaman. Vzrok obupnega koraka je najbrže nesrečna ljubezen.

* **Smrtna nesreča** je doletela na cesti v Zg. Jakobskem dolu pri Sv. Marjeti ob Pesnici 79letno vdovo Alojzijo Ungerlevo. Vračala se je s travnika in nosila na glavi sveženj sena. Na cesti ji je padel sveženj z glave in ko ga je hotela pobrati, je za njo privozil s težko naloženim vozom posestnik Rudolf Stabinger. Voza ni mogel pravočasno ustaviti in je starko povozil. Ungerlova je bila takoj mrtva.

* **Naplavljeno truplo.** Te dni je naplavila Drava pri Ptujju truplo približno 40 let stare ženske. Okoli vratu je imela zavezano ruto, na desni nogi pa obut čevlji, sicer pa je bila brez oblačila.

* **Orožnik utonil pri kopanju.** Pred dnevi se je kopal v Muri orožnik Bezbradica Nikola iz St. Ilje. Čeprav je bil dober plavalec, ga je reka potegnila v globino in odnesla. Pokojnik je bil doma iz Dalmacije.

* **Smrtna prometna nesreča.** Te dni je vozil neki mariborski avtomobilski izvošček dva gosta k Mariborski koči. Blizu Reke nad Hočami mu je privozil nasproti kolesar, ki je vozil spredaj na kolesu še delavca Albina Zupanca. Tik pred avtomobilom je kolesar izgubil oblast nad svojim vozilom in zavozil v avtomobil. Zupanca je vrglo s tako silo proti obrambnemu steklu na avtomobilu, da se mu je kos kovinastega okvira zaril globoko v čelo. Zupan je bil na mestu mrtev.

* **Požar na Dravskem polju.** Zaradi požarjenega dimnika je nastal požar pri posestniku Štefanu Štebalu v Stonjcih. Le vrlim domačim gasilcem in gasilcem iz Mure tincov in Sv. Marka se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja.

* **Čudna pot strela.** Nedavno je divjala nad Zusmom blizu Šmarja pri Jelšah silna nevihta. Ko je sedel šolski upravitelj gosp. Hvala v pisarni, je udarila strela v strelodvod in švignila po žici v radijski aparat, kjer je zdrobila vse elektronke in baterije. Od tam je iskra preskočila na šolskega upravitelja, ga močno stresla in obžgala na levi nogi. Njegovi soprogi, ki je stala z otrokom v ozadju, se ni nič zgodilo. Pri polni zavesti je zgrabila nekoliko omamljenega moža in ga odvedla v sosedno šolsko sobo. Le prisotnosti njenega duha se je zahvaliti, da ni bilo hujše nesreče, kajti takoj se je drugič zablistalo in še močnejše treščilo. Drugič je strela udarila v spalnico in napravila v zidu veliko razpoko.

* **Nenadna smrt.** 75letni posestnik Anton Staut iz Zdrušce pri Kamniku je nedavno ves dan popival. Zvečer je prišel v gostilno »Pod skalco« v Kamniku in naročil osminko žganja. Ker pa je bil pijan, so mu v gostilni odklonili pijačo in ga spravili na skedenj na seno. Starček je tam sladko zaspal, zjutraj so ga pa našli mrtvega.

* **Otrok je živ zgorel.** Strašna nesreča se je pripetila na Maletniku pri Mariboru. Viničar Alojzij Ferenc, ki stanuje v Klemenčičevi viničariji je šel s svojo ženo zdoma. V hiši sta pustila tri tedne starega otročička v postelji. Čez nekaj časa pa so sosedje opazili, da se vali skozi okno viničarije gost dim. Vdrli so v sobo, kjer se jim je nudil pretresljiv prizor. Gorela je postelja, v kateri je ležal malček, ki je bil že ves opečen. Leva nožica mu je zgorela do kosti. Ljudje so ogenj v postelji pogasili, otročičku pa ni

mogel nihče več pomagati. Primer so preiskali orožniki ter vložili na državno tožilstvo prijavo.

* **Samomor neznane mladenke.** Nedavno se je pognala z dravskega mostu v Ptujju v deroče valove neka mladenka srednje velikosti in s pristriženimi lasmi. Na pomoč ji ni mogel nihče priskočiti, ker je na mestu, kjer je skočila v vodo, velik vrtnec. Nesrečnica je takoj izginila pod vodo. Kdo je mladenka, se ne ve.

* **Samomor.** Pri Devici Mariji v Brezju so našli v drvarnici obešenega 42letnega brezposelnega delavca Leopolda Beliča. Že v nedeljo se je hotel obesiti s pasom, a ga je žena v zadnjem trenutku rešila. Lansko leto sta se obesila njegov brat in bratranec.

* **Smrtna žrtev nesreče.** Nedavno je povozil kolesar na Ljutomerski cesti v Ptujju občinsko ubogo Julijano Kolaričevno iz Ptujja. Stara ženica je dobila na glavi hujše poškodbe in so jo morali prepeljati v ptujsko bolnišnico, kjer pa je za poškodbami umrla.

* **Samomor dveh mladeničev.** V Radečah sta šla prostovoljno v smrt 21letni posestnik in uslužbenec tovarne »Peta« Ivanjko Pohar in 25letni mizarski pomočnik Ivan Krohne, uslužben pri mizarskem mojstru g. Medvedčku. Oba sta re ponoči skupno ustrelila. Ko so ju našli, sta imela vsak po troje pisem, naslovljenih na svoje in prijatelje. V pisnih prosita svoje in prijatelje, naj ne žalujejo za njima. Napisala sta oporoko, ki v nji prosita, naj ju skupaj pokopljejo. Kaj ju je pognalo v smrt, ni znano. Morda bo preiskava dognala vzrok njunega samomora.

* **Obupno dejanje starca.** 67letni posestnik Miha Kamnikar v Javorju se ni razumel s svojo družino. Kakor pripovedujejo, mu je nesoglasje v lastnem domu tako zagrenilo življenje, da si ga je sklenil končati sam. Te dni se je obesil v svoji hiši v sobi nad posteljo.

* **Pet zgradb v plamenih.** Med nevihto v soboto je okrog pol 20. treščilo v hlev posestnika Franca Rifla, ki ima svojo lepo domačijo na samem na hribu Golušniku nad Zdinjo vasjo. Strela je hlev zažgala in ogenj se je zaradi hudega vetra naglo razširil na vsa ostala gospodarska poslopja. Novomeški gasilci so takoj pohiteli na kraj nesreče. Tja so prišli tudi gasilci iz Kamence. Gasilci pa ognju, ki se je silno razmahnil, niso bili kos, ker ni bilo na razpolago vode. Rešili so samo gospodarjevo hišo. Gospodar je v zadnjem trenutku z velikim naporom rešil živino, vse drugo je postalo žrtev ognja, ki je divjal štiri ure. Riflu je zgorelo pet zgradb, in sicer dva kozolca s štirimi okni žita in osmimi vozovi sena, velik, moderno zgrajen hlev, pod in svinjak. Posestnik je bil le za malenkost zavarovan.

* **Roparski napad na lovsko hišo.** V Brezovi rebrji v Ajdovcu stoji lovška hiša kneza Auersperga, ki jo upravlja lovski čuvaj David Keber. Čuvaj je imel v hiši poleg služkinje še prijatelja Lamberta Kibica. V petek, ko je odšel Keber po opravkih v Stražo, je dobila hiša preko noči nepovabljenega gosta. Ko je prišel Keber v soboto zjutraj domov, je našel Kibica v hiši zvezanega. Kakor je pripovedoval Kibic, sta v hišo vlomila ponoči dva zakrinkana roparja. Vdrli sta v njegovo spalnico in z naperjeno puško zahtevala od njega, da jima izroči denar, češ da ga ima Keber pri hiši. Kibic o denarju ni ničesar vedel in zato nepovabljenima gostoma ni mogel postreči. Roparja sta ga nato trdno zvezala in mu zamašila usta. Nato sta začela stikati po skrinjah in omarah in ker tam nista ničesar našla, sta začela premetavati posteljnino. Prav v Kibičevi postelji sta našla na zavitek denarja: bilo je okrog

6000 Din gotovine. Denar sta hlastno pograbila in pobegnila. O zagonetem napadu so bili obveščeni orožniki, ki zdaj zadevo preiskujejo.

* **Spet žrtev tihotapstva.** V Ljubljano so z vlakom pripeljali z Rakeka v trebuh ustreljenega 27letnega posestnikovega sina Antona Krajca iz Dan, občina Stari trga pri Rakeku. Krajc je postal žrtev tihotapstva, ki zlasti razširjeno po Loški dolini, kjer ubožno prebivalstvo izkuša na vse načine priti do zaslužka. Zgodilo se je takole: Fantje iz Dan in tam okrog so od Babinega polja skozi narasle gozdove pod Snežnikom mimo Belih voda, kjer so skrivna tihotapska pota, spravili srečno čez mejo 12 konj. Ko so bili že daleč od meje na italijanskem ozemlju, jih je zalotila italijanska patrulja in jih ustavila. Fantje so se obrnili in zbežali. Ko so se vrnili spet na našo stran, jih je ustavila naša obmejna straža. Pozvala jih je, naj obstoje, a fantje so se tudi pred njo spustili v divji beg. Stražniki so zaradi tega streljali in so ustrelili Antona Krajca v trebuh. Ranjenca so prenesli še ponoči v Lož, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Mejač in odredil, da so ga odpeljali na Rakek in dalje v Ljubljano, kjer je umrl.

* **Obsojen vlomilec.** Mali kazenski senat v Novem mestu je te dni obsodil 23letnega Alojzija Babiča iz Podgore pri Vidmu zaradi večkratne tatvine na eno leto in štiri mesece strogega zaporu z izgubo častnih pravic za tri leta.

* **Stroga obsodba ponarejalcev.** Brata Ivan in Anton Podobnik iz Sinje gorice pri Vrhniki sta pred meseci napravila iz mavca in cementa model za ponarejanje 50dinarskih kovancev. Po modelu sta iz cinka in avinca napravila deset kovancev. Enega je Ivan Podobnik spravil v promet pri neki gostilničarki v Rovtah, kjer je pil žganje. Ko je hotel razpečati v neki drugi gostilni ponarejen denar, so mu prišli na sled. Pred sodniki v Ljubljani sta brata skesano priznala svojo krivdo, češ da sta se lotila ponarejanja v stiski. Obsojena sta bila Ivan Podobnik na tri in pol leta robije, njegov brat pa na dva in pol leta robije. Oba sta kazeno sprejela.

* **Obsojen slepar.** Pred ljubljanskim okrožnim sodiščem se je zagovarjal 29letni Alojzij M. iz Dela pri Domžalah, po poklicu čevljarški prirezovalec na Črnučah zaradi sleparstev. Bil je že večkrat kaznovan, na dolgo pa ima še veliko kazni za eno leto in tri mesece. Svoje prevare s knjižicami je vršil tako, da se je svojim žrtvam predstavljaval z različnimi imeni. Nekoč je izvalil denar, češ da ga potrebuje za dvig neke pošiljke na pošto. V Vinkovcih se je predstavljaval za nečaka nekega tvorničarja kož in čevljev v Ljubljani, češ da potrebuje denar za potovanje. Dalje je izvalil nekemu Burkeljcu hranilno knjižico. Mestne hranilnice ljubljanske z vlogo 10.066 Din, razen tega pa še 300 Din. Prevaral je celo nekega advokata za 50 Din od nekega doktorja pa si je pridobil hranilno knjižico na ime Ivanka Javoršek. Lansko leto je stanoval v Ljubljani pri neki stranki proti plačilu mesečnih 500 Din, neadno pa je odpotoval, ne da bi poprej poravnal svoje dolgov. Sodišč ga je obsodilo na eno leto in pet mesecev robije in 120 Din globe ali ob neizterljivosti še na dva dni zaporu. Poleg tega pa ima na grbi še 15 mesecev zaporu, ki mu jih je naložilo mariborsko sodišče, tako da bo moral zdaj odsedeti skupno dve leti in osem mesecev za mrežo.

ad Prekmurje

* **Vlomi.** Nedavno je bilo vlomljeno pri posestniku Pukšiču v Hlaponcih v času, ko je bil posestnik pri maši. Ko se je vrnil z

Ieno domov, je ugotovil, da mu je tat odnesel 20 kg svinjskega mesa in masti. Vlomi so bili izvršeni tudi pri posestnikih Vičarju Janezu v Kamenščaku, pri Hrgi Francu v Butkoveih in pri Plohu Konradu v Juršinih. Tat je odnesel vse, kar mu je prišlo pod roke. Sum je padel na posestnika Vuč, no Franca v Butkoveih, ki pa vse tatvine zanika. Orožniki so ga aretirali in izročili v pujske sodne zapore.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO Z DRAVSKEGA POLJA.

Prepolje, jul. j.

Prepolje je zadela pred tedni huda požar na nesreča. Medtem ko so možje, fantje in tene imeli opraviti na travnikih in njivah, a deca na pašnikih in so ostali doma samo stari ljudje, se je pri peki kruha zaradi slabega dimnika vnela slamnata streha. Vrtni časti veter je storil svoje. Poprijel se je s sednih slamnatih streh, a drevje, ki se je osmudilo do kraja, je bilo najboljša bramba za sosedo, ker se je za svoje gospodarje dobesedno žrtvovalo.

Zrtev plamenov je bilo 13 hiš in gospodarskih poslopj. Zavarovalnice pa so skrčile svoje dajatve in tako so pogorelci v veliki zadregi.

Kljub temu pa je bilo v kratkem času osem pogorelih slamnatih streh zamenjanih z opeko. Pri pokrivanju pomagajo pod vodstvom starih otroci, ker starši imajo delo na polju. Čas žetve je in spravljanja sena. Podoba je, da bo to nesrečno Prepolje prenovljeno v prav lično vas — z žrtvami seveda.

Glede na žalostno okolnost, da vlada velika stiska, so prišli celo premožni (po obsežnosti posestva namreč) kmetje do tega, da nimajo gotovine niti za sol.

Naj omenimo še letno poročilo Vnovčevalnice za prašiče, ki ima svoje stojnice na Vojašniškem trgu v Mariboru. Javnost že pozna špeharje. V Prepoljah sta njih središče in sedež zadruga, ki je v poslovnem letu 1934. napravila za okrog 5.000.000 Din profita. Na mariborskem trgu se je prodalo meso od 3811 svinj in slanina 276.000 kg. Ti špeharji, ki imajo svoje središče, kakor smo rekli, v Prepoljah (70 jih je po številu), so dali mestu Mariboru v računskem letu 1934. na klavniški in tržni taksi, na prometnem davku in drugih davčninah lepo vsoto 221.757 dinarjev. Dejanske čistega dobička pa špeharji niso imeli.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE VELIKEMU KRALJU IN GASILSKA SLAVNOST.

Šmarje pri Jelšah, julija.

V nedeljo 7. t. m. je priredila šmarska gasilska četa spominsko svečanost za pokojnega kralja Uediniteljem, združeno z 30letnico slovenskega poveljevanja pri četi in blagoslovitvijo spominskega traka za zastavo, daru šmarskih žen in deklet. Dopol dne je bil sprejem gostov z godbo pred gasilskim domom, nato pa slovesna služba božja, po kateri so šli gasilci, zastopniki oblastev in mnogo prebivalstva iz okolice pred gasilski dom, ker je prvi izpregovoril g. Vreže. Poveljeval je zasluge pokojnega kralja in čestital četi k njenemu vzornemu delovanju v zadnjih tridesetih letih. Nato je župan g. dr. Lorger v imenu občine pozdravil goste in odkril spominsko ploščo velikega kralja, kumici go. dr. Hraševčeva in gdč. Račkeževa sta pa v imenu šmarskih žen in deklet pripeli spominska traka na častitljivo zastavo. Navzočni so vzklili mladem kralju trikrat „Živel“ in godba je zaigrala himno.

Govoril je še župni načelnik g. Drobne ter v imenu župe čestital četi in njenemu predsedniku g. Skaletu, ki vodi četo že polnih trideset let. V imenu čete se je zahvalil predsednik g. Skale. Popoldne se je razvila prijetna ljudska veselica ob zvokih domače sokolske godbe pod spretno taktirko g. Ropreta.

DVA POŽARA ZARADI STRELE.

Trebnje, julija.

V soboto je po vsej Dolenjski divjala huda nevihta. Vihar je iz polnih kozolcev metal žito in pustošil polje. Med nevihto se je bliskalo in grmelo in je zdajci udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Škrajnarja Janeza v Starem trgu in ga zažgala. Nevarnost za sosedne domačije je bila velika, posebno ker je bilo vreme vetrovno. Požrtvovalnim gosilcem iz Trebnjega in Ponikev se je z dvema motorkama posrečilo ogenj omejiti, da se ni razširil na sosedna poslopja.

Medtem ko je bila potrebna še čuječnost nad dogorevajočim poslopjem v Starem trgu, je udarila strela pri Sv. Štefanu pri Trebnjem, in sicer pri posestniku Nikolaju Zupančiču, ki sta mu zgorela poln kozolec in še bolj polno gospodarsko poslopje. Bilo je okrog 22. ure. Plat zvona župnijske in okoliških cerkev je dramil iz sna ljudi, ki so bili po vaseh že pri počitku. K požaru so prihiteli gasilci iz Trebnjega, Velike Loke in Ponikev, ki se jim je spet posrečilo požar omejiti, saj je bila nevarnost za vso vas velika.

Prizadeti posestnik trpi tem občutnejšo škodo, ker sta bili poslopji na novo postavljeni po požaru, ki je v tej vasi divjal pred leti, ko je vsa vas pogorela.

Pa ne samo nad Trebnjem in okolico, temveč tudi po drugih krajih Dolenjske je divjalo v soboto silno neurje. V nekaterih krajih je toča uničila velik del poljskih pridelkov in oklestila sadje. Posebno hudo je po bila po vaseh med Višnjo goro in Krko. Pšenico je oklestila tako, da pridelka letos sploh ne bo. Kmetje so hoteli ta teden pšenico požeti, zdaj jim je pa ostala samo slama. Močno je trpela tudi turščica in uničen je fižol. Toče je bilo toliko, da je ležala še naslednjega dne kljub hudi vročini ves dan do pol metra na debelo pred hišami in gospodarskimi poslopji pod kapom.

PREKMURSKI VESTNIK

1000 kmetijskih delavcev na Francosko. Borza dela v Murški Soboti je tudi letos ugodno posredovala za sezonsko delo v Franciji in v domači državi. V Francijo je odšlo letos nekaj nad 1000 delavcev in delavk, tako da je zdaj v Franciji nad 4000 naših ljudi. Zaslužek je tam še dokaj dober. Pred kratkim je borza razglasila, da sprejme večje število delavk, ki so pripravljene potovati tja na svoje stroške.

Otrok je utonil v plitkem potoku. V Vidoncih pri Murški Soboti so se ob nekem potoku igrali otroci. Med njimi je bil tudi dveletni Janez Slemmer. Fantek je po neprevidnosti padel z dva metra visokega obrežja v potok, kjer je bilo vode samo za kakih 15 centimetrov. Otrok se je pri padcu najbrže onezavestil in potem utonil.

Stara pesem.

A: „To krasno obleko mi je podaril mož za god.“

B: „Kaj jo je sam izbral?“

A: „Kaj še, saj še niti ne ve za njo.“

Ne da se motiti.

Gospa: „To je grozno, Špela, otrok vpije že pol ure, vi pa pri tem mirno čitate knjigo.“

Služkinja: „To ni nič hudega, gospa, saj sem že vajena.“

ZANIMIVOSTI

× *Zena avstrijskega kanclerja Schuschnigg se je pri avtomobilski nesreči smrtno ponesrečila.* Vso avstrijsko javnost je silno vznemirila vest o hudi avtomobilski nesreči, ki se je pripetila avstrijskemu zveznemu kanclerju, ko je potoval z rodbino na oddih na Gornje Avstrijsko. Pri vasi Ebersdorfu malo pred Linzom se je na ostrem ovinku zaletel avto v drevo. Vse potnike, kanclerja, njegovo soprogo Adelo, sina Kurta, osebnega detektiva in vzgojiteljico kanclerjevih otrok je vrglo iz vozila, le šoferja je stisnilo k volanu. Kanclerjeva soproga je zadela z glavo v železni rob avtove strehe, si zlomila hrbtenico in padla na obcestni kamen, kjer si je zdrobila še lobanjo. Bila je takoj mrtva. Kancler sam je bil laže poškodovan, še laže sin Kurt, medtem ko je šofer dobil nevarne poškodbe. Osebnega detektiva je ostal nepoškodovan. Le malenkostne poškodbe je dobila vzgojiteljica.

× *Huda nesreča angleškega letala.* Na letališču v Amsterdamu se je pripetila huda letalska nesreča. Veleletalo angleške prometne družbe se je z 20 osebami na krovu dvignilo k poletu v Malmö. Ko je bilo že nekaj sto metrov visoko, je nastala v motorju motnja. Pilot se izkušal pristati, vendar pa mu to ni več uspelo. Letalo je treščilo na tla tik pred upravnim poslopjem na letališču. Ker so se razbili rezervarji bencina, je začelo takoj goreti. Z največjim naporom so rešili 14 potnikov, medtem ko so bili pilot, radiotelegrafist, dva strojnika in dva potnika, vsi angleški državljani, takoj mrtvi. Trije potniki so hudo, ostali pa laže ranjeni.

× *Bolnišnica pod zemljo.* Pod Staromestnim trgom v Pragi začno v kratkem graditi zaklon proti zračnim napadom za 3000 oseb. Pod staromestnim rotovžem nameravajo zgraditi tudi podzemsko bolnišnico, ki bo dajala možnost za operacije tudi med zračnimi napadi. To bo menda prva bolnišnica te vrste v Evropi.

× *Zaboj tigrov sredi ulice.* V Londonu so jemali s tovornega avta kletke divjih zverí za neki zverinjak. Otroci so se gnetli okrog avta. Prav na robu avta je stala kletka z dvema tigroma in otroci so radovedni stopili k njej. Tedaj se je zaboj zamajal in začel drčati z avta. Otroci so zakričali in se razkropili. Le nekega fantka, ki se je bil preveč približal avtu, je zadel ogel zaboja in ga podrl na tla. Tedaj se je vse zgostilo. Ljudje so bežali v hiše, zaklepali so vrata in zapirali okna. Pričakovali so, da bosta zdaj zdaj pridivjala tigrá in napadla ljudi. Uslužbenci zverinjaka so se v naglici oborožili in se pripravili na hudo borbo z zvermi. Tigrá sta rjovela vsa besna in tudi druge zverine so divje renčale. Tedaj so se približali čuvaji in videli, da je bil zaboj nedotaknjen. Dvignili so ga in pogledali otroka, ki se mu tudi ni zgodilo nič hudega.

× *Majhna ali velika okna.* Angleži so prišli do spoznanja, da velika okna ne pomenijo, da je stanovanje mrzlo, kakor se je splošno mislilo. Nasprotno, če so okna obrnjena proti jugu, jugovzhodu ali jugozapadu, je v lepem vremenu stanovanje tem toplejše, čim večja so okna. Skozi okna sijejo v sobo toplotni solnčni žarki, infrardeči s kratkimi valovi, medtem ko toplotnega izžarjevanja iz sobe infrardeči žarki dolgih valov okna ne propuščajo. Na podlagi podatkov o prodiranju toplote iz sobe skozi okno, o prodiranju solnčne toplote skozi okno v sobo in podatkov o solnčnih žarkih v zimskih mesecih lahko zdaj že natančno določimo toplotno potrebo sobe glede na velikost oken.

× *Rusija gradi lahka letala.* V Rusiji tekmujejo zdaj v gradnji novih letal in v ta namen sta razpisana dva natečaja. Prvi je natečaj za gradbo civilnega letala; zahteva se največja hitrost 400 km na uro. Pri drugem gre za lahko sportno letalo. V zvezi s tem se razpravlja tudi o sestavi novega letalskega motorja, zakaj dosedanja tipa lahkih motorjev ne ustrezata vsem zahtevam, čeprav sta izvrstna. Te dni je bil dograjen nov tip lahkega letala, ki ga je sestavil inženjer Jakovljevič. Navadna hitrost tega letala znaša 200 km na uro; kadar se pa spušča na tla, znaša hitrost samo 55 km. Motor (100 konjskih sil) deluje tako tiho, da se v zraku sploh ne sliši. To pomeni velik napredek, zakaj doslej je imela Rusija lahka letala samo s hitrostjo 130 do 160 km.

× *Strahotne poplave na Kitajskem.* Vzdolžje Rumene reke je pred dnevi vdrlo v mesto Jense in se razlilo po njen. s tako naglico, da se nihče ni mogel rešiti. Skoro vse prebivalstvo je utonilo. Stevila žrtev v nesrečnem mestu ni mogoče dognati. V severni Kitajski je presopila bregove reka Jungting. Iz krajev ob tej reki prihajajo strahotne vesti o poplavih. Po poslednjih vesteh iz Hankova poplave okrog Rumene reke stalno naraščajo. V severnem delu Honana je reka podrla več nasipov in se razlila po vsej dolini. Mnogo vasi in manjših mest je pod vodo. Samo v neki vasi so utonile tri četrtine njenih prebivalcev. Več tisoč ljudi se je rešilo na dreve in so jih spravili reševalci na varno.

× *Lasje ne bodo več izpadali.* Na letošnjem shodu ameriškega Društva za znanstveni napredek je Japonec Jošioka dokazoval, da je 5000 let staro kitajsko zdravilo afrodisiakum, izdelano iz jelenjih rogov v obliki praška, učinkovito sredstvo proti izpadanju las in da obenem pomladi tudi ves organizem. Jošioka je delal poizkuse na 30 šimpanzih. Šimpanzom je vbrizgal izvleček iz lososovih rogov. Začela jim je rasti močna dlaka, kar je treba smatrati za dokaz povečanja spolne zmožnosti. Potem je Jošioka razlagal, kako je preizkušal izvleček iz lososovih rogov, ki so v njem najbrž spolni hormoni, tudi na človeku, toda uspeh ni bil tako zadovoljiv. Posrečilo se mu je samo odstraniti plešo. Celo po prsih so dobili ljudje goste koccine. Zato Jošioka trdi, da preprečujejo izpadanje spolne zleze. Njegovi poizkusi pa še niso toliko napredovali, da bi mogel pomagati plešcem, ki bi gotovo radi dobili nazaj lase.

× *Kraljica kač.* Fity Simonsovo bi lahko imenovali kraljico kač, ker zelo dobro pozna vse kače. Simonsova je žena ravnatelja državnih kačjih vzgajališč v Južni Afriki in na potovanju po Evropi je prispela te dni v London. Simonsova je pomočnica svojega moža in zna ravnati s strupenimi kačami kakor malokdo. Angleškim novinarjem je pravila, da je živela pred 18 leti, ko se je omožila, v Natalu, kjer je v okolici največ strupenih kač v Afriki. Že takrat se jih ni bala in že kot dekle se je zanimala za kačji strup. Simons ima zbrane strupene kače vseh vrst od najmanjših do največjih in vedno dobiva nove. Seveda je razumljivo, da se Simonsova povsod, kamor pride, zanima najprej za kače. Pred prihodom v London je bila na Ceylonu, kjer je opazovala znane zagovarjalce kač. Po njenem mnenju se pa strupena kača ne dá zagovoriti. Ljudje, ki trdijo, da imajo nad kačjim strupom oblast, so v resnici sleparji, ki izdero kači strupen zob, da se potem lahko igrajo z njo. Največje sovražnice strupenih kač so podgane.

× *Bankovce je delil med ljudi.* Ljudje, ki so te dni šli mimo neke banke v Oslu, so se čudili. Iz banke je namreč planil mlad mož,

potisnil vsakemu mimoidočemu šop bankovcev v roko in se vrgel potem pod kolesa nekega avtobusa. Pozneje se je izkazalo, da je bil eden izmed blagajnikov te banke, ki je nenadno zblaznel. Za poštenost Oslovcenov je značilno, da se je ves razdeljeni denar, 69.000 norveških kron, vrnil v banko.

× *Padeč velikega meteorja.* Vseučiliška zvezdarna v Cambridgeu (Anglija) je pred nedavnim odposlala v Massachusetts (Amerika) znanstveno odpravo, ki naj razišče velikanski meteor. Pred nekaj tedni je namreč padel na to ozemlje izredno velik izpodnebni orjak. Kolikor so znanstveniki doslej utegnili raziskati to ozemlje, so našli več delov meteorja. Te kepe so kovinaste in tehtajo posamezne do 250 kg. Priletele po so na zemljo s tako silo, da so izdolbele v tla globoke lijaste luknje in jih je treba odkopavati. Iz raznih znakov sklepajo učenjaki, da se je velikanski meteor razletel, ko je z neznanosko brzino hitel proti zemlji. Trenje skozi zračne plasti je namreč meteor tako razbelilo, da je morala nastati eksplozija. Domnevajo, da je meteor tehtal najmanj kakih pet do deset ton. Čeprav pade dnevno najmanj deset milijonov meteoritov na našo zemljo, je vendar prihod tako obilnega gosta iz vesoljstva za našo zemljo velika redkost. Večina jih je namreč majhnih in tehtajo komaj po nekaj kilogramov. Računajo, da je letel massachusettski meteor k zemlji s hitrostjo 18 km na sekundo. To je skoro enaka hitrost, s kakršno potuje sonce s sestavom svojih planetov po vesoljstvu, a malo manj kakor za polovico manjša od brzine, s kakršno se naši zemlji mudi na poti okrog sonca. Ako bi padel izpodnebni velikan na kako mesto, bi bil učinek strahovit. Po računih znanstvenikov je bila namreč sila tega meteorja ob padcu na zemljo še zmerom tolikšna, da bi strla celo najmočnejše jeklene zgradbe ameriških nebotičnikov kakor škatlice za vžigalce!

Zareklo se mu je.

Trgovca: «Mojster, kakšen bedast obraz ste pa ovekovečili tu na platnu?»

Slikar: «To je moja sestra.»

Trgovca: «Oh, oprostite, nisem takoj opazil, da vam je podobna.»

Zgledna hči.

Urša: «Sosea, kako morete dovoliti, da se v vašo hči tako pozno iz mesta?»

Neža: «Saj bi ne dovolila, pa pravi, da se ji ne more nič zgoditi, ker je pod policijskim nadzorstvom.»

V šoli.

Katehet: Kdor je priden in pobožen, pride v nebesa. Kaj se bo pa zgodilo z zločincem?»

Odvetnikov sin: «Gospod katehet, zločinca bo zagovarjal moj očka.»

Čuden golob.

Sinko: «Očka, v predsobi je bil snoči golob.»

Oče: «Kaj se ti meša, sinko?»

Sinko: «Ne, saj je dejala mamica: Danes ne, golobček, ta stara pokveka je doma.»

ŽENSKI VESTNIK

VRTNARSTVO.

Gnojenje poleti. Potrebno je, da gnojimo tudi poleti našim zelenjadnicam in cvetlicam, da pospešimo rast in razvoj. Gnojimo navadno s tekočim gnojem ali z dobro prepe-relim drobnim gnojem, ki ga kar potresemo po gredicah. Kot tekoče gnojilo uporabljamo gnojnico in razne kemične soli. Ne smemo pa gnojiti v suhem vremenu; zemljo je treba poprej dobro preprijiti z vodo — naj-

bolje pa je gnojiti po dežju. Dobro je tudi, če gnojimo redno v enakih presledkih. V začetku navadimo rastline polagoma na gnoj tako, da najprej gnojimo z zelo razredčeno gnojnico in potem polagoma z bolj močno, s katero pa potem tudi dvakrat na teden zalivamo.

Kravja ali hlevska gnojnica. Hlevsko gnojnico si pripravimo sami. Denemo v star sod s pokrovom na približno 100 litrov vode eno samokolnico kravjekov; ti morajo tri do štiri tedne kipeti, nato pa to tekočino desetkrat razredčimo. Zalivamo rastlinam toliko, kolikor je običajno zalivanje z vodo.

Gnojnica iz kurjega ali golobjega gnoja. Pripravimo kakor zgoraj, le da razredčimo dvajsetkrat, ker je ta gnojnica premočna.

Straniščnica. Pripravimo kot zgoraj. Uporabljamo za listnate zelenjadnice in jagode.

Gnojnica iz rogovine. Če nam manjka zgoraj navedeni naravni gnoj, kupimo na približno 100 litrov vode pet kil rogovine. Pripravimo kakor zgoraj. Naj nekaj tednov kipi; razredčimo desetkrat.

Ko smo torej gnojili, pri tem seveda paziti, da listja preveč ne polijemo, je treba zaliti z vodo, da se spere morebitno oškropljena zelenjava.

Če nimamo tekoče gnojnice, moramo posipati umetno gnojilo v obliki gnojilnih soli ali pa soli razredčimo. Uporabljamo pa le take soli, ki takoj delujejo. Rastlinam damo po potrebi dušične soli, kalijeve soli, razne fosfate, apno, kar pač zahtevajo posamezne rastline.

ZA KUHINJO.

Češnjeva torta. Mešaj, da narase, 7 dek sirovega masla, 10 dek sladkorja, 3 deke naribane čokolade in 6 rumenjakov. Nato primešaj 7 dek zmletih mandeljnov, orehov ali lešnikov in sneg šestih beljakov. Tortni model dobro pomaži s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo in ga razravnaj. Češnje, ki si jim izluščila koščice, na gosto posuj po testu in torto pri zmerno vroči pečici peči dobre pol ure. Namesto češenj vzameš lahko tudi drugo sadje. Daš hladno na mizo.

Češnjeve rezine. Štiri žemlje namoči v mleku in ko so se namočile, jih dobro otisni. Medtem pa mešaj, da narase, 10 dek sirovega masla, 4 rumenjake, 12 dek sladkorja in lupinico ene limone. Nato primešaj otisnjene žemlje, 6 dek zmletih mandeljnov, orehov ali lešnikov, 2 žlici v rumu namočenih drobtin in tričetrt kile češenj, ki si jim izluščila koščice. Nazadnje primešaj še sneg štirih beljakov. Pekačo dobro pomaži, zlij noter testo, ga razravnaj in speci. Pečeno in hladno zreži na poljubne rezine.

Zdrobovi cmoki za štiri osebe. Zavri pol litra mleka, v katero si dala 13 dek sirovega masla. V vrelo mleko zakuhaj četrt kilo zdroba in ga kuhaj tako dolgo, da postane gost kakor cmok. Nato postavi kuhani zdrob na hladno, da se popolnoma shladi. K hladnemu zdrobu primešaj 4 jajca in 3 na kocke zrezane in na sirovem maslu prepraženo žemlje, osoli vse skupaj in dobro zmešaj. To testo naj počiva deset minut. Nato oblikuj iz testa bolj majhne cmoke, jih zakuhaj v slan krop, in naj deset minut vro. Cmoke poberi nato v skledo in jih zabeli z mastjo, v kateri si zarumenila drobtine. Daš s solato za večerjo na mizo.

**Združimo se v „Braniboru“,
ki ščiti človečanske pravice
zamejnih bratov!
Pristopajte!“**

Jajca s paradižniki na bosanski način (za štiri osebe). Štiri srednje debele paradižnike razreže na tanke plošče. V ponvi razbela malo olja in na olju opraži paradižnike, jih osoli, in ko so opraženi, jih postavi na toplo. Medtem pa v loncu žvrkljaj 8 do 10 jajc, jih osoli, malo popopravi in dodaj pet žlic mleka. V kozi razbela mast, zlij na mast žvrkljana jajca in jih mešaj, da se zgostijo. Ko so jajca gosta, jih deni nekaj žlic na topel krožnik, nato nekaj žlic praženih paradižnikov, zatem spet jajca, paradižnike, tako da vse porabiš, jo vrhu pa potresi z drobno zrezanim drobjakom in daj za večerjo na mizo.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršijo vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1438-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne naznace

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 21. do 28. julija

Nedelja, 21. julija: 7.30: Tipi pšenice v dravski banovini (inž. Mikuž Franc); 8.00: Magistrov trio in plošče; 8.50: čas, poročila; 9.00: versko predavanje (p. dr. Roman Tominec); 9.15: prenos glasbe iz trnovske cerkve; 10.00: balade v pesmi in besedi (pel bo Tone Petrovič, recital inž. Pengov in pri klavirju bo prof. Lipovšek); 11.00: prenos promenadnega koncerta vojaške godbe; 12.30: čas, obvestila, plošče; 16.00: naše pevke na ploščah; 16.15: Delo zaščitne sestre v delavskem okraju (Boškinova Angela); 16.30: Bodimo danes dobre volje (Mandolinistični sekstet Slovenski vokalni kvintet in plošče); 19.30: nacionalna

Nikar ne trpite več zaradi bolečin v nogah...



- V tej kisikovi

kopeli bolečine prenehajo

Ce Vas noge pečejo in bolijo ter mučijo kurja očesa ali trda koža, potem vzemite Saltrat Rodellovo kopel za noge. Takoj, ko ta zdravilna sol izvleče strupe in kisline,

prenehajo ob velikem olajšanju vse bolečine. Vsa vnetja in otekline izginejo v treh minutah. Trda koža se omehča, ravno tako pa tudi kurja očesa, ki jih lahko odstranite s koreninami. Poizkujte Saltrat Rodellovo kopel za noge, pa boste boljše spali, sprehod in ples pa Vam bo pravo veselje.

ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.15: klavirski solistični koncert (prof. Viktor Urbančič iz Gradca); 21.00: Schumann: Karnevalska suita op. 9. (plošče); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 21.45: prenos iz kavarne „Zvezde“, vmes pojoča žaga (Muser; pri klavirju prof. Lipovšek); 23.00: Sedaj pa na ples (plošče).

Ponedeljek 22. julija: 12.00: veseli češki napevi na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Z otcja zlatih sanj (plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: same zvezde (plošče); 18.50: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: harmonisti

pojo na ploščah; 20.15: prenos sinfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine; 21.30: čas, vreme, poročila; 22.00: citraški tercet „Vesna“, vmes plošče.

Torek 23. julija: 12.00: Po Gorenjskem po Kranjskem (plošče); 12.45: vreme, poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Stanko harmoniko svira; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: otroška ura Micky miška (Gabrijelčičeva in Juvanova); 18.40: plošče za naše malčke; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: pesmi iz življenja Lužiških Srbov (baritonist Jože Zorman); pri klavirju prof. Lipovšek; predavanje o Luž. Srbih — Lavtižar; 21.00: koncert lahke glasbe (prenos iz „Zvezde“); 21.30: čas, vreme, poročila,

Soteščan: 10

GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

«Glej, da ne boš kaj zinil!» ga je opozoril. «To bi bil slon iz komarja!»

Urh je odhajal z drugačnim mnenjem od strahopetnega vratarja. Svitalo se mu je nekaj drugega, česar mu ni maral razodeti. Po njegovem domnevanju glasovi niso prihajali iz grobnice. Celica, kjer je zaprt jetnik, je pod zemljo med debelim zidovjem. Linica pod stropom ni obrnjena na dvorišče, marveč v dolino. Vrata se zapirajo neprodušno. Tudi ni verjetno, da bi neznanec kričal, ker bi mu vpitje le škodovalo.

Glas, ki ga je slišal plašljivi vratar, je moral priti iz stolpa. Morda iz gornje sobice ali celo iz podstrešja. Prav tam mora bivati nesrečna bolnica, ki je v prejšnji noči izginila iz svojega stanovanja. Kdo pa naj vzdihuje in joka kakor uboga vitezova nevesta. Skrili so jo zato, da bi jo laže zastrupili. «Zlobnost ne izbira sredstev», je rekel jetnik v verigah. Kako resnične so bile njegove besede! Med zarotniki je moralo priti do kaknega spora, kateremu je sledila izločitev nevednega člana. Odtod je izviralo maščevanje.

Urh je bil ves omoten od premišljevanja. Kako naj pride v skrivališče vrhu stolpa? Spodaj prebiva padar, kjer ima svojo lekarno. Tam mi-mo drži hodnik na stopnice. Vrata so zmeraj zaprta. Do linice ne more splezati, ker nima tako dolge lestve. In če bi jo imel, bi mu ne koristilo. Linica je tako majhna, da bi ne mogel zlesti v sobo. Kvečjemu bi jo opozoril, naj bo previdna, kadar ji bodo ponujali hrano ali zdravila.

Toda brez hrane ubožica ne bo mogla živeti. Pomoč je nujno potrebna. Hitro bo treba nekaj ukreniti, da ne bo zamujeno. Biriči morajo vdreti v stolp in preprečiti nevarnost, krivce pa vpreti.

«Počasi!» Nekaj mu je reklo, da zadeva še ni zrela za tke ukrepe. Tudi se je zavedel, da sam ne sme ničesar ukreniti. O tem je treba obvestiti viteza, ki naj izda nadaljne odredbe. Zato mu mora poročati čisto resnico, ne pa domnevanje.

Tedaj natanko dognati, odkod izvira skrivnostni glas iz stolpa. Vrtar je pravil, da je stal nekako na sredi dvorišča. Od tam je do stolpa samo nekaj korakov. Linica iz stolpove sobice je obrnjena na sredino. Spominjal se je, da ni omrežena. Morda bi se mu pa le posrečilo priti do vrha, ako bi sestavil lestvo. Plezati pa bi bilo nevarno; lestva bi se lahko nagnila ali zamajala in plezalec bi izgubil ravnovesje. Tla okrog stolpa pa so trda in peščena. Ako bi padel, bi si razbil čepinjo. Imeti mora nekoga, ki mu bo držal lestvo, da ne bo zdrčala po zidu.

Na Aleša se ni zanesel. Mož je plašljiv ter bi ga pustil na cedilu. Boji se vsake sence. Komu drugemu pa tudi ni zaupal. «Kar vesta dva, vé pol sveta», je rekel njegov ranjki oče, ki je imel obilne izkušnje.

Urh je spoznal, da je najbolje, ako ostane sam pri svojih načrtih. Ves dan je opazoval oddaleč stolp in določal, kam bo oprl in prislomil lestvo. Zvečer pa, ko so graščinci pospali, se je splazil potihoma na dvorišče. Skril se je v temen kot, odkoder je meril v duhu stolpovo višino. Svetil mu je lunin prvi krajec.

Ni še določil višine, ko so se odprla graščinska vrata. Iz gradu je smuknila temna postava. Urh se je stisnil v kot, prikazen je šinila mimo njega. Spoznal je Editro, ki ga pa ni videla.

Pred stolpom je obstala in potrkala trikrat na vrata. Padar je spoznal dogovorjeno znamenje in prišel odpirat. Tiho je zobrnel ključ — Kozma je odprl in zaprl vrata.

Njun sestanek je trajal dolgo časa. Urh se je trudil na vse načine, kako bi ujel kako besedo. Padarjeva soba je bila prostorna; imela je dve

navadni okni, ki sta bili tako visoki, da ju ni mogel nihče doseči.

Urh je hitro našel kratko lestvico ter jo prislomil k zidu. Oprezno je stopil na klin in lezel kvišku. Trud pa se mu ni izplačal. Okno je bilo zagrnjeno; niti luči ni mogel videti skozi debelo tkanino.

Toda česar mu ni mogel dati pogled, naj bi mu nadomestilo uho, katero je naslonil previdno na okno. Čul je nerazločno šepetanje. Tedaj pa mu je nad glavo nekaj zaječalo. Vzravnaval se je in pogledal kvišku. «Pomagajte!» je odjeknilo po dvorišču. Klic se je izpremenil v bolestno ihtenje.

«To je Albina!» Urh jo je spoznal po glasu. Brž se je spustil z lestve ter jo položil nazaj na prejšnje mesto. Strah, ki je zbežal vratarja, je bil razkrinkan.

Urh se je vrnil v graščino skozi stranska vrata, katera je pustil poprej odprta. Preden jih je zaprl, se je obrnil in pogledal proti stolpu. «Bog naj jo čuva!» jo je izročil njegovemu varstvu. «Vsaj do jutri naj ji še ohrani življenje.»

Na počitek ni zdaj več ugnel misli. Stisnil se je nekam v kot in čakal dneva. Tukaj je zbiral spomine in sestavljal poročilo. Ko se je zdanilo, je pohitel k vitezu, ker ga ni hotel poprej dramiti.

Povedal mu je vse od kraja. Vse od prvega dneva, ko je prispel na Roviše, pa do trenutka, ko je odjeknil glas iz stolpa.

Vitez ga je poslušal kakor pravljico iz devetih dežele. Obraz mu je blede; srce se mu je krčilo v strahu in skrbi za drago nevesto. «Ali je res? Saj ni mogoče!» mu je v žalosti tonila beseda.

«Zdaj pa govorite vi in pravica!» Urh je končal svoje poročilo in prosil viteza naj hitro kaj ukrene.

Viktor je vstal s postelje — nova moč mu je zaplala po žilah. Ljubezen do zaročenke ga je čudežno okrepila. Urh mu je popagal, da se je oblekel.

21.45: koncert lahke glasbe (prenos iz „Zvezde“)
22.30: angleške plošče.

Sreda, 24. ulija: 12.00: operne uvertire na ploščah; 12.45: vreme, poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.15: gosli in klavir (plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: citre, kitara in take reči (citre-solo Emil Mezgolits, vmes plošče); 18.50: pogovor s poslušalci; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Janko Gregorc dirigira izvedbo svojih skladb (prenos iz Dobrne); 21.30: čas, vreme, poročila; 22.00: kmečke viže na ploščah

Četrtek, 25. julija: 12.00: Od tam kjer citrone cveto (plošče); 12.45: vreme, poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.15: orglje na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: harmonika trio veselo drobita, za ples in za dobro voljo skrbita harmonikar Kokalj, vmes plošče; 18.50: slovenščina za Slovence (prof. dr. Kolarič); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beograda; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Pesmi in plesi to bo za Vas (Ljubljanski šramel-kvartet, vmesne pesmi bo pel Mirko Premelj);

Petek, 26. ulija: 12.00: Parma: Ksenija (opera v enem dejanju — plošče); 12.45: vreme, poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.15: vojaške godbe igrajo na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Materinstvo v pesmi in besedi; pri klavirju prof. Lipovšek, recitacije Debeljakova; 18.50: tujkoprometno predavanje (Joško Solter); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Svadba na Strmcu (svočna igra napisal Zvan Jakob; izvajal bo radijski dramski studio v režiji inž. Pengova); 21.30: čas, vreme, poročila, spored; 22.00: Za zabavo in za ples (prenos iz nebotičnika — vmes plošče).

Sobota, 27. julija: 12.00: Druga za drugo plošča hiti; 12.45: vreme, poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Druga za drugo plošča hiti; 14.00: vreme, spored; 18.00: veseli napravi za delopust (kvartet pihal, vmes plošče); 18.50: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.10: čas, vreme,

poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: naša pesem peta in igrana (tamburaški orkester, Akademski pevski kvintet in plošče); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: plošče za ples.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Skromen človek.

A: „Moje edino bogastvo je moj razum.“
B: Ne beli si zaradi tega glave, saj siromaštvo ni sramota.“

Iskrena.

Oče: „Naši Marički sem zagrozil, da ustrelim vsakega, ki bi jo poljubljal.“
Mat: „In kaj ti je odgovorila?“
Oče: „Da si moram kupiti strojno puško.“

Pri izpitu.

„Profesor: „Kaj pomeni to, da se bolnik ponoči poti?“
Visokošolec: „Da se mu sanja o izpitu, gospod profesor.“

Ni treba.

Gasilec: „Ali ste znosili že vse iz goreče hiše?“
Pogorelec: „Da, razen mojega upnika. Zaradi njega pa si ni treba beliti glave, saj je svečano izjavil, da ne zapusti moje hiše, dokler mu ne plačam dolga.“

MALI OGLASI

150 **Proda se malo posestvo**
en in pol joha, z dvema stanovanjskima hišama, pol ure od farne cerkve in kolodvora Laško blizu glavne ceste. Cena 18.000 dinarjev. Natančni naslov se pozive pri Antonu Srebotu, Laško.

163 **Proda se mlin**
pripraven za žago ali industrijo po nizki ceni. Polzve se pri Jošku Curhaleku, Vel. Malence št. 13, pošta Krška vas pri Brežicah.

162 **Fant srednjih let,**
olikani želi resnega znanja (v svrhu ženitve, ob vrnitvi iz Francije) z gospodično ali vdovo z nekaj premoženja. Samo resne ponudbe (s sliko, če mogoče). N-slov pove uredništvo „Domovine“.

149 **Zadovoljimo vsakogar**
v ceni in kvaliteti. Lustrasti suknjiči Din 155.—, sportal Din 98.—, prima pumorce Din 98.—, svilene srajce Din 45.— itd. Presker, Sv. Petra c. 14.

151 **Važno poročilo,**
Boljši časi se bližajo onemu, kdor naroči kartoteko „Spoznaj sebe“, katera pomaga doseči katerikoli uspeh v poslovanju, pridobivanju, gospodarstvu, gospodinjstvu, službi državni in privatni, napredovanju, kreditu i. t. d. Vsak se reši krize za vedno. S prilogi z 900 strani franco povzetje 60 Din. Samozaložba. Realna potreba (J. Lenasi) Ljubljana I., predal 286

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shoock-Proof** zapestna ura, točno regulirana, lep kromirani okrov, zapestnica iz usnja. Stevilčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

Din 98.—.



Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

„Zdaj pa na delo! Vitez je bil pripravljen oditi.

„Ne hodite sami! mu je branil služabnik «Dovolite, da gre po birače...»

„Pojdi! mu je dovolil, ko je zadevo nekoliko premislil. «Med morilce res ni hoditi varno brez biračev.»

Strežnik je odšel z jadrnim korakom na pristavci. Hitro je zdrnil birače in javil poveljniku, kaj se je zgodilo. Dolgo mu niso mogli verjeti; tu je zapovedovala Edita in straža se ji je morala pokoriti. Nobenega koraka niso smeli napraviti brez njene volje.

Ko pa so izvedeli, da jih kliče vitez, se ni služabniku nihče več upiral. Na mah je počila vez med predrzno oblastnico, katere so bili vsi do zadnjega siti in naveličani. Odšli so v zavesti, da služijo novemu gospodarju.

Stopili so strumno pred viteza ter mu prisegli pokorščino in zvestobo. Vitez je naročil poveljniku, naj skrije birače nekje v bližini stolpa. Tamkaj naj čakajo nadaljnjega povelja.

Viktor je po dolgih dnevih trpljenja zapustil bolniško sobo. Krenil je naravnost proti stolpu. Poveljnik je ostal pri biračih, Urh pa je spremljal viteza na poti k njegovi ljubljani nevesti.

„Dospela sta pred vrata z naglimi koraki. «Odprite!» je zaklical vitez in potkal. Glas mu je bil zahtevajoč in oblasten.

„Vi ste tukaj? Padar je odprl in začel rahlo oštevali viteza, ker je vstal brez njegovega dovoljenja.

„Dovolj je bilo počitka, mu je odgovoril. «Zdaj bi se rad nekoliko sprehodil in ogledal Rovišje. Pred vsem me zanima stolp, kjer sem se namenil začeti.»

Kozma je brez obotavljanja povedel viteza v sobo. Tu mu je razkazoval svoje praške in zdravila, katera je sam napravljaj. Zgovorno mu je našteval imena raznih zelišč, ki so se sušile na policah.

„Ali je to vse? je vprašal vitez, ko je površno ogledal sobo. «Nimate li še kake druge shrambe?»

„Nimam. V vsej graščini ni za moje delo pripravnega prostora. Pa ga — odkrito povedano — tudi ne potrebujem, ker mi ta soba zadoštuje!«

„V stolpu je menda še neka druga sobica... je poizvedoval nemirno.

Padar ni smel tajiti. Urh je poznal vse kote in pazil na njegove besede. «Res je tam gori prav na vrhu še neka celica... je rekel v zadregi.

„Tisto celico bi rad videl... Prav zaradi tega sem prišel semkaj...»

„Toda celica je prazna in zanemarjena... Padarju je izpremenilo barvo.

„Vseeno, je ostal pri svoji zahtevi.

„In stopnice so nerodne. Ako bi se spotaknili in padli, bi se ponovno poškodovali...»

„Upam, da se kaj takega ne bo zgodilo. Vitez ni hotel odnehati.

„Sobica nima nikake starinske znamenitosti. Kvečjemu bomo prepodili postovke, ki gori gnezdi. Več zgodovinskih vrednosti bi našli drugod po graščini...»

„Stolp je starejši ko graščina...»

Padar se je moral vdati. S tresočo se roko je izročil služabniku ključ ter se hotel odstraniti.

Vitez ga je premeril od nog do glave. «Tudi vi pojdete z nami! Vajeni ste svojega blvališča.»

„Pa grem, če je treba, se je moral ukloniti. Vsi trije so zapustili sobo.

«Naprej!» mu je ukazal vitez na ozkem hodniku. «Tri korake pred nama!»

Kozma se je obiral, a naposled se je moral vdati. Noge so mu lezle nazaj, ko je stopal navzgor po stopnicah. Na vrhu se je ustavil. Ako bi se vrgel navzdol na hodnik ter bi se zlomil tilnik, bi bil na mestu mrtev. Ne pomagala bi mu več vsa njegova zdravila. Nihče bi ga ne mogel več zbuditi v življenje.

Vitez in njegov služabnik sta kar slutila, kaj namerava. Že sta pripravila roke, da bi ga ujela in preprečila padec v globino. Toda Kozma ni imel poguma, da bi bil pobegnil iz življenja. Rajši je ostal živ, čeprav je vedel, kaj ga čaka.

Nad stopnicami je bil kratek hodnik, kjer so se nekoliko oddahnili. Iz sobice se je začulo tiho ječanje. Urh je odklenil vrata.

Sobica je bila temna in brez pohištva. V kotu je stala čedna postelja, kamor je prihajalo nekoliko svetlobe skozi linico pod stropom. Na beli postelji je ležala deklica; ko so vstopili, je pogledala plaho izpod odeje. Žalost in bolečina sta bili vtisnjeni v njeno blede obličje. Ko je zagledala Urha, je zajokala.

«Albina!» Vitez je stopil k postelji ter ji poljubil roko. «Ubožica, kakašna pa si? Kakor bi ležala na mrtvaškem odru!»

«Viktor, ti si tukaj?» ga je nenadno spoznala. «Torej si vendar okreval? Oh, kako željno sem te pričakovala!»

Vitez se je sklonil ter ji poljubil čelo. Dolgo mu je slonela glava na mehki blazini. Njun občutki so se topili v tihem šepetanju.

Kozma se je vedel, kakor bi mu gorela tla pod nogami. Že je potkusil, da bi se izmuznil iz sobe. Toda Urh je zasukal ključ ter se naslonil na vrata.

(Dalje prih.)